

Vanedannende medicin til socialt udsatte

Hændelse

32 årig kvinde kendt med skizofreni samt et tidligere misbrug af både alkohol, benzodiazepiner og morfika, kontakter egen læge med forværring i kroniske lændesmerter som hun normalt får Tramadol 50 mg x 3 for. Patienten er tilknyttet et kommunalt tilbud, der administrerer hendes medicin, og der er en god kontakt mellem det kommunale tilbud og egen læge.

Patienten har gennem 2 dage haft mere ondt og har derfor taget Tramadol 100 mg x 3. Egen læge beder patienten komme i konsultationen, hvilket patienten ikke ønsker. Ifølge FMK har patienten Tramadol til et par dage mere, men da det snart er weekend beslutter egen læge sig for at udskrive Tramadol til patienten, som hun kan hente i weekenden.

Egen læge kommer ved en fejl til at udskrive Tramadol Retard 100 mg, 100 stk. i stedet for Tramadol 50 mg, 50 stk. Hun får ikke givet besked til kommunen om, at der er ny medicin til patienten. De får derfor ikke tilsendt medicinen som vanlig.

Dagen efter går patienten på apoteket i anden anledning og finder ud af recepten på Tramadol er der. Apoteket kender til patientens misbrugsproblematik, hvorfor de forsøger at kontakte egen læge pr. tlf. uden held. Patienten får derfor lov til at købe medicinen. Apoteket skriver efterfølgende en korrespondance meddelelse til egen læge med besked om, at patienten har købt den store mængde Tramadol Retard. Patienten får mere ondt hen over weekenden og er ikke opmærksom på at Tramadol er Retard. Hun synes derfor ikke, der er effekt af medicinen, hvorfor hun øger dosis hen over weekenden. Da det bliver mandag opsøger personalet fra kommunen patienten i hendes hjem, hvor hun findes bevidstløs på gulvet. Hun indlægges med Tramadol-forgiftning.

Analyse

Ordination af vanedannende medicin i FMK kræver skærpet opmærksomhed og særlig på forskellen mellem normale og depot præparater, da de ofte har sammen navn.

Kommunikationen mellem egen læge og apoteket er ofte sparsom, idet det i langt de fleste tilfælde er tilstrækkeligt blot at sende recepter. I særlige situationer kan der dog være brug for beskeder til apoteket. Her kan bemærkningsfeltet på recepten med fordel bruges. Dette felt er enten et eller to felter i systemhusets medicin modul. Fælles er det dog at beskeden er tydeligt synlig på apoteket og recepter med bemærkninger ofte prioriteres højt.

Det er vigtigt at vide, at apoteket er forpligtet til at sælge medicin til patienten, som har en recept også selvom de har mistanke om et misbrug. Apoteket må ikke ændre eller slette recepter og kan derfor heller ikke ryde op i disse. Det er et lægefagligt ansvar.

Det er ikke alle kommuner, der har tilbud om daglig udlevering af medicin til socialt udsatte patienter. Hvis man har patienter, der indgår i et sådan tilbud, bør man have en skriftlig aftale med kommunen om, hvad der udleveres samt, hvordan medicinen kommer til kommunen. Denne kan med fordel laves pr. korrespondance meddelelse.

Følgende forslag til forebyggelse kan implementeres

- Ekstra opmærksomhed ved ordination af vanedannende medicin. Kontroller en ekstra gang ved ændringer i ordinationen.
- Bedre kommunikation med apoteket i de tilfælde hvor det er relevant. Brug bemærkningsfeltet/felterne. Apoteket er opmærksomme på disse.
- Skriftlige aftaler med kommunen hvis de påtager sig at udlevere medicin til socialt udsatte borgere.
- I de fleste praksis systemer kan man knytte en kommentar til en ordination i medicin modulet. Her kan man f.eks. skrive Obs misbrugsproblematik eller lignende opmærksomheds tekst. Denne tekst gemmes ikke i FMK systemet men øger opmærksomheden næste gang man ordinerer den givne medicin.

Lau Bertholdt

Patientsikkerhedskonsulent i KAP-H